

Informatie *over leerplicht*

Leerplicht

Kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs en zijn leerplichtig. Ze moeten naar school tot ze een start-kwalificatie hebben gehaald of tot ze 18 jaar zijn. Een afgeronde schoolopleiding is een eerste vereiste om later een zelfstandige plek in de maatschappij te verwerven. Elk kind heeft recht op onderwijs. Ouders en verzorgers zijn hiervoor in eerste instantie verantwoor-

delijk. Ook de schooldirecteur heeft verplichtingen zoals het melden van schoolverzuim. De leerplicht-ambtenaar van de gemeente ziet op de naleving van de leerplichtwet toe. Soms komen leerlingen niet op school, bijvoorbeeld als ze ziek zijn. Of leerlingen spijbelen zonder dat de ouders dat weten. Als dat vaak gebeurt, raken leerlingen achterop. Deze folder informeert u over het hoe en wat van de leerplicht.

Wat is leerplicht?

Leerplicht betekent dat kinderen verplicht zijn naar school te gaan. Ouders zijn verplicht hun kinderen in te schrijven op een erkende school en moeten zorgen dat hun kind ook daadwerkelijk naar school gaat. Als het kind niet naar school gaat, worden ouders hierop aangesproken door de school of de leerplichtambtenaar. Kinderen van 12 jaar en ouder hebben ook een eigen verantwoordelijkheid. Als ze spijbelen worden ze hierop persoonlijk aangesproken en indien nodig bestraft. Is een leerling zonder geldige reden zestien lesuren per 4 opeenvolgende weken afwezig? Dan is de school verplicht dit te melden aan de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar stelt een onderzoek in naar het verzuim om de leerling weer terug naar school te krijgen. Het bieden van hulp en begeleiding is naast handhaving van de wet een belangrijke taak van de leerplicht-ambtenaar. Dit in nauwe samenwerking met vele instanties zoals scholen, jeugd-

zorg, kinderscherming, bureau Halt en politie. Is alles geprobeerd om de problemen op te lossen, maar weigert uw kind om naar school te gaan? Dan kan de leerplichtambtenaar proces verbaal opmaken. In dat proces verbaal wordt een leerplichtige leerling vanaf 12 jaar zelf

strafbaar gesteld voor het schoolverzuim. De leerplichtambtenaar kan ook proces verbaal opmaken tegen de ouder of verzorger, als die er niet voor zorgt dat het kind dagelijks naar school gaat. Na een proces verbaal volgt voorgeleiding aan de officier van justitie.

Wanneer begint en eindigt de leerplicht?

Veruit de meeste kinderen gaan al naar school als ze 4 jaar zijn. Voor 4-jarigen geldt de leerplichtwet niet. Voor 4-jarigen gelden wel de regels van school over aanwezigheid en het volgen van onderwijs. Leerplicht geldt voor kinderen van 5 jaar en ouder vanaf de eerste lesdag van de maand, die volgt op de maand dat een kind 5 jaar wordt. Een kind dat bijvoor-

beeld op 14 augustus zijn vijfde verjaardag viert, wordt op de eerste schooldag van de maand september leerplichtig.

De volledige leerplicht duurt tot het einde van het schooljaar, waarin een jongere 16 jaar is geworden. Daarna volgt de kwalificatieplicht.

Wat is kwalificatieplicht?

Direct na de leerplicht begint de kwalificatieplicht, die van toepassing is voor jongeren van 16 jaar tot 18 jaar. De leerplichtwet is ook van toepassing op de kwalificatieplichtigen. Daarom moeten jongeren die geen startkwalificatie

hebben tot hun achttiende verjaardag onderwijs volgen. De leerplichtambtenaar handhaaft de kwalificatieplicht en begeleidt de leerling, als dat nodig is. De verlenging van de leerplicht tot 18 jaar betekent niet dat een jongere elke dag

naar school moet. Dit mag wel, maar hij kan er ook voor kiezen het leren te

combineren met werken. De jongere moet dan wel ingeschreven staan bij een school.

Een jongere heeft een **startkwalificatie** als hij minimaal in bezit is van één van de volgende diploma's: **vwo-diploma; havo-diploma; diploma op mbo 2 niveau.**

Schoolverlaters zonder startkwalificatie

Er gaan nog steeds teveel jongeren zonder diploma van school. Zij komen dan zonder startkwalificatie op de arbeidsmarkt. Voor deze jongeren is het later veel moeilijker om werk te vinden dat bij hun capaciteiten past. Daarom worden

jongeren van 18 tot 23 jaar, die nog geen startkwalificatie hebben, begeleid totdat ze die wél hebben. Dit gebeurt vanaf 18 jaar door de trajectbegeleider van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten.

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

In de leerplichtwet staat omschreven wanneer een jongere de school niet kan of hoeft te bezoeken. Zo kan op medische gronden vrijstelling worden verleend. Verder kent de leerplichtwet extra verlof door bijzondere omstandigheden, religieuze feestdagen en extra vakantieverlof door de aard van het beroep van de ouders.

Medische redenen

Kinderen die om lichamelijke of psychische redenen niet geschikt zijn om tot een school te worden toegelaten, kunnen worden vrijgesteld van leerplicht. Ouders hoeven hun kind dan ook niet in te schrijven bij een school. Een aanvraag voor vrijstelling kunnen ouders indienen bij de leerplichtambtenaar, met toegevoegde medische rapportages. Vervolgens vraagt de leerplichtambtenaar

een onafhankelijke medische verklaring aan bij de GGD.

Religieuze feestdagen

De aard van sommige religieuze feestdagen sluit schoolbezoek uit. De viering wordt dan beschouwd als vervulling van de godsdienstelijke plichten. Per religieuze feestdag kan in principe 1 vrije dag worden verstrekt door de directeur van de school. Ouders moeten dat minstens twee dagen van tevoren schriftelijk bij de directeur van de school melden.

Extra vakantieverlof

Op vakantie tijdens schooltijd is in principe onmogelijk. Een uitzondering kan gemaakt worden wanneer een kind gedurende geen enkele schoolvakantie twee weken gezinsvakantie kan genieten vanwege de "specifieke aard van het

beroep" van één van de ouders. Er kan geen verlof worden toegekend vanwege organisatorische problemen in een bedrijf van een van beide ouders. Er mag dan ook geen verlof worden verleend louter op grond van een werkgeversverklaring. Er moet aangetoond worden dat er sprake is van een onoverkomelijk bedrijfs-economisch probleem, als toch verlof in een van de schoolvakanties moet worden opgenomen. In dat geval kan bij de directeur van de school verlof worden aangevraagd voor extra vakantie. De directeur kan in deze gevallen éénmaal per jaar voor ten hoogste tien schooldagen verlof verlenen. Het moet dan gaan om de enige gezinsvakantie. Verlof kan alleen verleend worden onder de volgende voorwaarden:

- De verlofperiode mag niet vallen in de eerste twee weken van het schooljaar.
- De aanvraag voor extra verlof moet ten minste acht weken van tevoren worden ingediend bij de directeur van de school. Dit heeft te maken met een eventuele bezwaarperiode.
- De verlofperiode mag niet meer dan tien schooldagen beslaan. Voor een periode van meer dan tien schooldagen mag wettelijk gezien geen toestemming worden verleend.
- Als de directeur eenmaal vakantieverlof heeft toegekend, dan vervalt automatisch het recht op een tweede vakantieverlofaanvraag.

Een veel voorkomende denkfout is dat een leerling recht heeft op tien snipperdagen, hetgeen beslist niet waar is!

Extra verlof voor bijzondere omstandigheden

Voor bepaalde bijzondere omstandigheden kunnen kinderen verlof krijgen. Dit geldt uitsluitend voor situaties die buiten de wil of invloed van de ouders of het kind liggen. Over een verlof-aanvraag voor bijzondere omstandigheden tot en met tien dagen beslist de schooldirecteur. Over een verlofaanvraag voor bijzondere omstandigheden van meer dan 10 dagen beslist de leerplichtambtenaar.

Voorbeelden bijzondere omstandigheden

- een wettelijke verplichting, voor zover die niet buiten de lesuren kan geschieden
- verhuizing: maximaal één dag
- huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad binnen de woonplaats: maximaal één dag
- huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad buiten de woonplaats: maximaal twee dagen

- overlijden van bloed- of aanverwanten in de eerste graad: maximaal vier dagen
 - overlijden van bloed- of aanverwanten in de tweede graad: maximaal twee dagen
 - overlijden van bloed- of aanverwanten in de derde en vierde graad: maximaal één dag
 - bij ernstige ziekte van bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad: tot en met 10 schooldagen (meer dan 10 schooldagen verlofaanvraag doorsturen naar leerplicht)
 - viering van een 25-, 40- en 50-jarig ambtsjubileum en het 12½-, 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum van ouders of grootouders: maximaal één dag.
 - bij medische of sociale indicatie (hierbij een verklaring van GGD-arts of sociale instantie overleggen).
- andere boekingsmogelijkheden;
 - een uitnodiging van vrienden of familie om buiten een schoolvakantie op vakantie te gaan;
 - vakantie in verband met een gewonnen prijs;
 - eerder vertrek of latere terugkeer in verband met verkeersdrukte;
 - deelname aan sportieve of culturele evenementen buiten schoolverband;
 - verlof voor een kind omdat andere kinderen uit het gezin vrij zijn.

Geen toestemming, toch weg?

Wanneer u geen toestemming hebt voor extra verlof voor uw kinderen en u houdt uw kinderen toch van school, dan is de directeur van de school verplicht dit te melden bij de leerplichtambtenaar van uw woongemeente. De leerplichtambtenaar zal u in dat geval oproepen en kan ertoe besluiten proces verbaal op te maken.

Wie is welke graad?

- 1e graad** ouder, kind
- 2e graad** zus/broer, grootouder, kleinkind
- 3e graad** oom/tante, neef/nicht (kind van broer/zus), overgrootouder, achterkleinkind
- 4e graad** oudoom/oudtante, neef/nicht (kind van broer/zus ouder), achterneef/achternicht (kleinkind van broer/zus), betovergrootouder

Geen redenen voor vakantieverlof en/of bijzondere omstandigheden zijn:

- familiebezoek in het buitenland;
- vakantie in een goedkope periode of in verband met een speciale aanbieding;
- vakantie onder schooltijd bij gebrek aan

Ziekte

Een ziek kind kan niet naar school. Ouders moeten het de school laten weten als hun kind ziek is. Als de school het vermoeden heeft dat de ziekmelding niet klopt, kan zij de leerplichtambtenaar nader onderzoek laten uitvoeren. Deze informeert bij de ouders en/of de schoolarts naar de achtergrond van de ziekte.

Verwijsindex

Instanties hebben in onze regio sinds het najaar van 2009 de mogelijkheid om een signaal af te geven in de Verwijsindex. De leerplichtambtenaar kan dit bijvoorbeeld doen als hij/zij zich zorgen maakt over de ontwikkeling van een kind, of een thuis-situatie. De ouders en het kind worden hierover geïnformeerd.

Bijzondere talenten

Sommige kinderen hebben bijzondere talenten op het gebied van sport of kunst. De leerplichtwet heeft geen vrijstellings-mogelijkheid voor het verzuim van lessen door deelname aan sport of kunst. Informeer bij uw school naar de ontwikkelingen op dit gebied. Voor bijzondere sporttalenten bestaan specifieke scholen in het Voortgezet Onderwijs.

Meest gestelde vragen

Vraag: *Julia is op 8 januari 5 jaar geworden: vanaf wanneer is zij leerplichtig?*

Antwoord: Vanaf de eerste lesdag in februari.

Vraag: *Jan's grootouders vieren hun 40-jarig huwelijk: mag hij vrij? Jan gaat ook nog verhuizen: kan hij daarvoor vrij krijgen?*

Antwoord: Ja, in beide situaties voorziet de leerplichtwet in één vrije dag.

Vraag: *De grootvader van Bianca woont in Amerika en viert binnenkort zijn 90e verjaardag. Mag zij vrij?*

Antwoord: Nee, in dit geval voorziet de leerplichtwet niet in een vrijstelling.

Vraag: *De vader van Gerard werkt als zelfstandig ondernemer. Hij wil graag buiten de schoolvakantie op wintersport met zijn gezin. Bij de verlofaanvraag voegt hij een werkgeversverklaring toe. Is een werkgeversverklaring voldoende om toestemming te krijgen?*

Antwoord: Nee, een werkgeversverklaring toont slechts een organisatorisch probleem bij een werkgever aan. Er moet tevens aangetoond worden dat sprake is van onoverkomelijke economische problemen, als toch verlof in de schoolvakanties moet worden opgenomen. Het moet om de enige gezinsvakantie in dat schooljaar gaan.

Vraag: *Moet Milan van 17 die geen diploma heeft, weer naar school?*

Antwoord: Ja, bij 17 jaar geldt de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht betekent niet dat Milan vijf dagen per week naar school moet. Hij kan ook kiezen voor combinaties van werken en leren.

Vraag: *De ouders van Mette willen een sabbatical en gaan tien maanden op reis. Zij willen haar zelf les geven. Is dat mogelijk?*

Antwoord: Nee, Mette is verplicht les te volgen op een school.

Meer informatie over leerlingen tot 23 jaar

www.heemstede.nl
www.cjgheemstede.nl
www.jongerenloket haarlem.nl
www.rmc-westkennemerland.nl
www.kiezenvoorjeugd.nl
www.leerplicht.net
www.schoolvakanties.nl
www.minocw.nl
www.brugweb.nl

Meer informatie over leerplicht?

Neem contact op met
de leerplichtambtenaar
van de gemeente Heemstede
via het algemene
telefoonnummer:
(023) 548 58 68

Gemeente Heemstede
Afdeling welzijn, leerplicht
www.heemstede.nl
leerplicht@heemstede.nl

*Aan deze folder kunnen geen
rechten worden ontleend.
januari 2011*